

Is het nog wel verantwoord hout te verbranden?

Van: [Gastauteur](#) op 22 augustus 2017

Voor de een is een boom een luchtverser. Voor de ander een sta in de weg. Of men haat de vallende blaadjes. Sommigen houden juist weer erg van bomen, vanwege de schaduw, de prachtige bloesem of de noten die ervan afkomen. Bomen worden zelfs geknuffeld uit pure bewondering. Zo zijn er nog talloze variaties. Helaas worden er nog massaal bomen gekapt en hele bossen gaan tegen de vlakte. **In deze tijd van gevaarlijke klimaatverandering is echter een nieuwe kijk op bomen dringend gewenst, of je ze nu mooi vindt of niet.** Ze zijn namelijk meer dan ooit van levensbelang geworden. Misschien moet er zelfs een moratorium komen op het kappen van bomen, vooral als men het hout wil gaan verbranden. Daarbij komt onvermijdelijk ook de vraag op: **is het nog wel verantwoord hout te verbranden?**

In deze tijd moeten we helaas nieuwe vragen stellen, en niet alleen vanwege de CO₂-uitstoot en klimaatverandering. Denk ook aan fijnstof. Daarover straks meer. Na de sluiting van de meeste open haarden, waarbij de meeste warmte door de schoorsteen verdween, werden houtkachels populair. **Nu wordt zelfs subsidie gegeven op de aanschaf van een pelletkachel. Dat is onverantwoord. De pellets komen van bomen die met zware machines en veel energie zijn geveld en tot kleine rolletjes hout worden geperst.** En ze komen zelfs uit Canada en andere verre landen. Dus als ze hier arriveren hebben ze al een flinke klimaatvoetafdruk. En daar komt dan nog de uitstoot van het verbranden bij, terwijl we juist alle zeilen bij moeten zetten om de CO₂-uitstoot sterk te reduceren.

Het argument dat het CO₂-neutraal zou zijn als we weer nieuwe boompjes planten is theoretisch juist. Maar het duurt maar liefst 50 tot 60 jaar voordat de uitgestoten CO₂ weer is opgenomen door de nieuwe boompjes, dus schieten we er voor het klimaatprobleem totaal niets mee op, in tegendeel. Want juist de komende 15 tot 20 jaar zullen we de CO₂-uitstoot

met 90 tot 100% moeten reduceren. Anders redder we het nooit de opwarming tot 1,5 en maximaal 2 graden te beperken, zoals op de VN-klimaatconferentie in Parijs is besloten, eind 2015.

Gevaarlijke fijnstof

Alleen al vanwege het klimaat zullen we dus spoedig veel terughoudender moeten worden met bomen kappen. Want bomen nemen de CO₂ op en houden het vast en ze hebben nog veel meer nuttige functies. Alleen als we met het hout gaan bouwen wordt de CO₂ nog steeds vastgehouden, dus die toepassing kan wel doorgang vinden. Zelfs met voorkeur boven bakstenen en cement, want die bouwmaterialen hebben een aanzienlijk grotere klimaatvoetafdruk. De andere belangrijke reden om bomen kappen zoveel mogelijk te beperken is de gevaarlijke fijnstof die de lucht in gaat bij het hout stoken. De concentraties daarvan zijn in Nederland al gevaarlijk hoog. In ons land leven we daardoor gemiddeld 13 maanden korter!

In ons eigen huis hebben we sinds 1979 een Ardenner houtkachel staan, maar sinds 1995 gebruiken we die al niet meer, alleen als de stroom zou uitvallen in de winter. Op een conferentie in Hannover werd in die tijd door de Wereld Gezondheidsorganisatie duidelijk gemaakt hoe ongekend gevaarlijk fijnstof is, ook ultrafijnstof. Zeker binnen de bebouwde kom is daarom hout stoken niet langer verantwoord, ook niet met de zogenaamd efficiënte kachels. In de Volkskrant werd onlangs deze uitspraak van directeur Hendrien Witte van de Longfonds Patiëntenvereniging op feiten gecheckt: "Twee uur hout stoken levert net zoveel fijnstof op als een autorit naar Milaan"! Dat bleek dus te kloppen.

Bomen planten

We lezen ook regelmatig over het compenseren van vliegvluchten door bomen te planten. Dat geeft helaas een misplaatst goed gevoel. Want die vliegtuigen stoten nu die grote hoeveelheid CO₂ uit, die bovendien op grote hoogte en vermengd met waterdamp, een 2,7 keer groter klimaat-effect veroorzaakt. Maar de bomen, die ter compensatie (hopelijk) aangeplant zullen worden, gaan er dus ook zeker 50 jaar over doen om de nodige CO₂ weer op te kunnen nemen. Voor het huidige klimaatprobleem is dat dus allerm minst een oplossing. Zoals al opgemerkt, zullen we in 15 – 20 jaar de uitstoot van CO₂ tot praktisch 0 moeten reduceren om nog onder de 2 graden opwarming te blijven.

Wat natuurlijk wel helpt, is het zoveel mogelijk planten van nieuwe bomen, struiken en je tuin zo groen mogelijk maken. Dus weg met de 'stenen tuinen', met of zonder tuintegeltax, mede om het regenwater de kans te geven de grond in te zakken. En natuurlijk vooral: stoppen met kappen! Zelf pleit ik voor een moratorium op het kappen van bomen, zeker voor de komende 15 tot 20 jaar. Alleen bij hoge uitzondering kan dan nog een kapvergunning worden verleend, zoals voor oude bomen die zoveel mogelijk voor bouwhout gebruikt zullen worden. Andere tijden vergen andere regels. Er staat veel op het spel.

Jan Juffermans

Dit artikel verscheen eerder op degrotetransitie.nl